

Locotenent-comandor ing. Mihai EGOROV

„PERIOADA DE STUDENȚIE ESTE FOLOSITOARE PENTRU A CREIONA OSATURA UNUI BĂRBAT PUTERNIC, UNEI FEMEI ADEVĂRATE”, conchide Înaltpreasfințitul părinte Teofan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolit al Moldovei și Bucovinei

– Timp de 15 zile ați fost în mijlocul marinarilor de la bordul navei-școală „Mircea”. Ce a reprezentat acest marș pentru Înaltpreasfinția Voastră? V-ați alăturat cu greu acestui proiect?

– Pentru mine au fost câteva zile speciale, o experiență mai deosebită, câteva clipe de reflecție legate de mare, de navă, de tot ce au reprezentat pentru istorie locurile pe care le-am vizitat și în mod special legăturile lor cu Țările Române. M-am alăturat foarte ușor proiectului, pentru că am avut o dorință mai veche să am o experiență pe mare. Marea în literatura bisericească constituie un element de inspirație cu totul aparte și am vrut să găsesc într-o bună zi un prilej pentru a sta câteva zile neîntrerupt în mijlocul mării, pentru a înțelege pe viu ceea ce o cântare bisericească des folosită de creștini spune *marea vieții văzându-o învolburată de norii ispitelor, nădejdea-mi este către tine Doamne!* Această experiență a fost și pentru mine îmbogățitoare, dincolo de reîntâlnirea cu locuri pe care le-am văzut și altă dată și dincolo de experiența celor câteva zile petrecute în mijlocul marinarilor militari.

– Cum i-ați simțit pe cadeți și ce sfat le-ați da cadeților aflați la începutul carierei lor profesionale?

– Am încercat să mă integrez în mijlocul lor, să nu-i deranjez în activitățile pe care le desfășoară, dar în același timp să percep gândul lor, să văd care le sunt năzuințele. Am aflat o echipă minunată, o echipă sudată și un sentiment de împlinire l-am trăit pentru că în general tinerii sunt purtați de alte năzuințe decât cele legate de curaj, de patrie, de sacrificiu, de momente de cumpănă. Pe toate acestea le-am descoperit în aceste zile în mijlocul cadeților. La început de drum, cadeții trebuie să încerce pe lângă dificultățile meseriei, să-i sesizeze frumusețile, adâncimile și capacitatea acestei activități de a-l transforma pe om în bărbat adevărat, în femeie adevărată. Omul nu se poate căli decât în vreme cumpănă, de încercare; viața are dificultățile ei și vremea tinereții, perioada de studenție sunt folositoare pentru a creiona osatura unui bărbat puternic, unei femei adevărate. Pe de altă parte, cadeții trebuie să-și însușească tehnicile care le sunt puse înaintea din toate punctele de vedere, pentru ca să aibă conștiința unui om împlinit profesional. În al treilea

rând, să nu zăbovească prea mult în a-și alcătui într-o bună zi o familie, pentru că în interiorul acesteia omul găsește adevărata resursă pentru supraviețuire și pentru împlinirile lăuntrice atât de necesare. Și o dată familia clădită, să vină cât mai repede copiii, pentru ca aceștia să cimenteze relația dintre cei doi. Și nu frumoasă a fost mărturisirea unui militar în aceste zile, *abia aștept să-mi văd soția, abia aștept să-mi văd copiii*, acest lucru mărturisind

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan atașamentul față de familie și faptul că există o rațiune foarte clară pentru care omul se întoarce acasă – să-și îmbrățișeze soția, să-și sărute copiii, și acest lucru îl socot ca izvor de satisfacție lăuntrică pe care eventual doar viața monahală, în relația omului cu Dumnezeu, o poate egala.

– Prin acest marș a fost reînnoțită o tradiție a legăturilor Marinei Militare cu Sfântul Munte Athos, întrerupte cu 80 de ani în urmă. Cât de important este Sfântul Munte Athos pentru români și pentru ortodoxie în general?

– Cred că în cei 80 de ani marinarii n-au lipsit din Sfântul Munte; n-au mai fost organizate „expediții” cu nave, dar cu certitudine mulți dintre creștinii noștri ortodocși din Forțele Navale sau marinari din viața flotei comerciale au pășit din când în când în Sfântul Munte. Acum au revenit și într-o formă mai oficială. Pentru români în special, pentru Biserica Ortodoxă în general, Sfântul Munte Athos, constituie un loc aparte pentru că este singurul loc din lume unde pe o rază de sute de km² nu se află decât o singură preocupare, aceea de a sluji Domnului. Și tineri din Moldova, Țara Românească sau Ardeal, precum tineri din îndepărtata Siberie, din Țările Balcanice, din Australia, Canada, SUA etc. își îndreaptă privirile spre Sfântul Munte pentru că au constatat și constată acolo un loc cu totul special datorită rugăciunilor sihaștrilor, datorită liturghiilor care se săvârșesc acolo și datorită tine-

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan alături de cadeți
(Foto: Andrei Vlădăreanu)

rilor din diferite țări care și-au închinat viața Domnului. Aici întâlnești oameni care acasă au avut o situație obișnuită din punct de vedere al situației lor în societate sau oameni care au părăsit responsabilități politice, universitare, militare, economice, artistice și au găsit acolo un loc cu totul special pentru a se ruga pentru sufletele lor și pentru pacea lumii. De aceea Sfântul Munte Athos constituie un loc special pentru români și lume în general.

– **Marinarii au adus spre sfințire pe Sfântul Munte o copie a icoanei Maicii Domnului de la Prodromul. Există o legătură specială între o icoană făcătoare de minuni și copia acesteia?**

– Toate icoanele Maicii Domnului sunt făcătoare de minuni pentru faptul că persoana care își pleacă genunchii în fața Maicii Domnului, nu poate să nu beneficieze din partea ei, din partea rugăciunilor ei către dumnezeiescul ei fiu, Iisus Hristos, un dar special. Există, însă, icoane care au o istorie specială – ca icoana „Prodromița” – există icoane care au pătruns mai adânc în evlavia poporului și cum, nu toți au acces la icoană în original și în mod special această icoană („Prodromița”) nu poate fi venerată față către față de către creștinele noastre, căci doar bărbații au dreptul să pătrundă în Sfântul Munte Athos, de aceea o copie a acestei icoane care să fie așezată la loc de cinste și în fața căreia domni și doamne, creștini și creștine să se închine, primește o importanță deosebită. Ea este legată de original, te trimite la original dar în mod special te trimite la Maica Domnului cea făcătoare de minuni și dăătoare de tot ajutorul și sprijinul în durere sau în bucurie.

– **În această lume globală, în care tehnica parcă ne acaparează cu fiecare zi, care ar fi rolul credinței în viața noastră?**

– Este absolut necesar să se înțeleagă faptul că știința avansând tot mai mult, omul are nevoie tot mai mare de credință. Știința și descoperirile ei nu sunt rele în sine ci uzajul lor, direcția lor greșită dată de om, pot duce la diferite deservicii, chiar dezastre. Și cu cât viața omului este mai tehnizată, mai chimizată, mai „motorizată”, mai stresată, cu atât mai mult omul are nevoie de spații de libertate lăuntrică, de legătura cu altcineva, cu cerul anume, cu Hristos Domnul, ca să umple vidul sufletesc care se creează tot mai mult în viața pământenilor și uneori golul acesta este dat de prea multă aplecare a omului asupra tehnicii, acaparea sufletului omului de către computer, televizor sau cele asemănătoare lor, și în acest context cu atât mai mult o plimbare pe mare sau pe munte, un fel de detașare față de tot ceea ce

înseamnă încorsetarea tehnicii din toate părțile este cu atât mai necesară. Iar în mijlocul acestora, necesitatea raportării omului la Dumnezeu, într-o lume a tehnicii, devine importantă astfel încât legătura omului cu Dumnezeu să echilibreze puțin atenția pe care omul o îndreaptă în general doar spre orizontalitatea vieții. Viața devine din ce în ce mai cenușie dacă orizontalitatea ei nu este străbătută de legătura omului cu strămoșii în jos pe verticală și cu Dumnezeu în sus tot pe verticală.

– **Acestea ar trebui să fie și coordonatele prin care omul să fie în comuniune cu Hristos?**

– Omul este chemat să fie în comuniune cu pământul și cu cerul; în comuniune cu cerul, cu Dumnezeu fiind chemat să-l recunoască pe el ca fiind creatorul și purtătorul de grijă al universului. Cu oamenii pentru că omul în mijlocul familiei și în relație cu semenii săi își găsește o pace lăuntrică. Comuniunea cu Domnul Hristos este condiționată de o încercare și de o reușită relaționare cu cei din jur și în primul rând cu familia proprie.

– **Cum poate omul să discearnă în această perioadă între ceea ce este important și ceea ce este mai puțin important dar îi provoacă foarte multe neliniști, foarte mult stres?**

– Omul este chemat, fie el militar sau nu, preot sau creștin mirean, credincios sau necredincios, să vadă ceea ce este bine sau ceea ce este rău. Și o poate face, omul credincios în relația cu cartea sacră, cu ceea ce mărturisește Dumnezeiasca Scriptură, iar cel necredincios, eventual încercând să vadă ceea ce de-a lungul istoriei a fost receptat ca bine sau ca rău. Istoria are mersul său și de-a lungul istoriei oamenii au sesizat ceea ce este bine de urmat și rău care trebuie ocolit. Iar în viața noastră, omul trebuie să aibă câteva repere: legătura sa cu Dumnezeu, legătura cu neamul din care face parte și calitatea sa de membru într-o familie binecuvântată. Și dacă omul are aceste trei repere – Dumnezeu, neamul său și familia proprie – găsește resursele necesare să înțeleagă ce este bine și ce este rău, ce aparține nefirescului, etc. Dumnezeu, familia proprie și neamul constituie cele trei izvoare care-l pot adăpa pe om pentru a avea o viață cât mai frumoasă, cât mai adevărată, o viață autentică pe acest pământ și poate să câștige și taina împărăției cerului.

– **Cum ar trebui privit postul astfel încât să nu-l simțim ca pe un supliciu?**

– Un gânditor latin amintea că omul este liber atunci când nu este sclav propriului său trup. În momentul în care omul este mai slab decât mâncarea de pe masă se arată pe sine un om stăpânit de un lucru atât de slab. Postul, dincolo

Copia icoanei „Prodromița” adusă pentru sfințire

de împlinirea unei rânduieli prevăzută în Scriptură, prevăzută în istoria bisericii, îl ajută pe om să-și disciplineze voința, să se vadă pe sine mai puternic decât mâncarea de pe masă, să aducă asupra omului capacitatea de a se stăpâni. Însă, postul adevărat trebuie dublat de „postul ochilor”, „postul urechilor”, „postul mâinilor”, „postul picioarelor”, „postul minții” adică: să mergi unde trebuie, să faci cu mâna ta ce trebuie, să întorci ochii de la ceea ce nu trebuie văzut, să-ți închizi urechile la ceea ce nu trebuie auzit, să vorbești ce este da, DA, ce este nu, NU și acesta este postul pe care îl iubesc eu, zicea Domnul încă din vremea Vechiului Testament.

Delegația română în mijlocul călugărilor athoniți
(Foto: Andrei Vlădăreanu)

– **Multe din cadrele militare își desfășoară activitatea în alte garnizoane decât cele în care își au domiciliul. Poate fi acest lucru un impediment în păstrarea familiei?**

– Poate fi un impediment și poate să fie o șansă. Poate fi o piedică, pentru că o vorbă românească spune că *ochii care nu se văd se uită*, și depărtarea prea tare de soție sau de soț poate aduce după sine anumite sincope, anumite îndepărtări sufletești și ... anumite dezastre. În același timp, îndepărtarea, dacă este dublată de simțul fidelității unuia față de celălalt, poate să nască mai mult dorul după celălalt. Dacă îndepărtarea de casă este socotită ca independență, ca posibilitatea de a face orice, atunci îndepărtarea aduce răul; dacă îndepărtarea înseamnă o anumită meditație la viața celuilalt, o anumită dorință de a descoperi din depărtare și alte părți pozitive la celălalt, pe care apropierea le face, în genere, să nu fie sesizate, în adâncimea și splendoarea lor, atunci îndepărtarea poate să fie acea parte plină a paharului. Eu nădăjduiesc ca îndepărtarea să nu fie de lungă durată pentru că ea poate să aducă uitare, îndepărtare sufletească și chiar nedorite ... dezastre.

– **Trăind această experiență la bordul navei-școală „Mircea”, ia-ți îndruma pe tineri să-și aleagă o carieră în marină?**

– Din păcate, România nu mai are serviciul militar obligatoriu. Ca unul care am trecut la vremea tinereții mele prin această etapă, o consider ca pe o mare pagubă pentru tinerii acestei țări. De aceea, văzând că mai sunt tineri – chiar dacă puțini la număr – care se orientează spre haina militară, acest lucru mă bucură foarte mult. Îi îndemn pe toți cei care își aleg o carieră în viață să-și aleagă acea cale care îl împlinește lăuntric și aduce și un serviciu celor din jur. Datorită slujirii pe care o am în biserică pe mulți îi îndemn spre școala teologică. Dar, dacă aflu că cineva are un gând orientat spre haina militară, îl felicit pentru aceasta, încerc să-l întăresc în voința lui de a urma această cale și mă bucur nespuse de mult că mai

există tineri care optează pentru o cale dificilă, dar extrem de frumoasă.

– **Vi se pare grea cariera de marinar?**

– Grea și frumoasă deopotrivă. Frumoasă pentru întinsul mării, cerul nemărginit, experiențele întâlnirii cu alte nave, cu alte țărâmurii decât cele de acasă. Este și o cale dificilă, pentru că nu este ușor să fi luni de zile departe de casă. Nu este ușor să vezi marea învolburată, să-i intuiești adâncurile de nepătruns, nu este ușor să constați cum norii cerului încep să se agite, corabia se clatină și chiar dacă ai încredere în soliditatea ei, în capacitățile și experiența comandanților, nu este deloc ușor, probabil, să trăiești clipe de cumpănă.

– **Poate biserica oferi modele pentru tinerii din ziua de astăzi?**

– Dacă aruncăm privirea asupra calendarului bisericii vom găsi acolo modele pentru politicieni, modele pentru militari, modele pentru oamenii necăsătoriți, modele pentru oamenii căsătoriți, modele pentru oamenii de afaceri, modele pentru omul obișnuit, modele pentru cel tânăr, pentru cel bătrân, modele pentru bărbați, modele pentru femei etc. Cred că așa cum se găsesc modele în viața militară, sunt și modele în viața bisericii care pot fi urmate de alții, modele, adică trăitori din vremurile noastre. Sunt călugării din sihăstria care pot constitui modele pentru cei care aleg această cale, sunt mulți preoți de parohie, cu activitate frumoasă, cu mulți copii, cu atașament față de enoriașii lor. Iată modele care pot fi urmate de cei care vor să îmbrace haina sacerdotului, haina preoțească și cred că și alții care nu îmbrățișează viața monahală sau viața preoțească, pot găsi prin mila Domnului exemple de urmat, cum din păcate ca în orice segment uman pot găsi și elemente de care ar trebui să se ferească, pentru că este vorba românilor, *nicio pădure fără uscături*. Dar, uscăturile trebuie să nu ne împiedice niciodată a vedea splendoarea codrului, puterea copacilor, care în formă umană se găsesc atât în armată cât și în biserică precum și în celelalte segmente ale societății.

– **Marșul navei-școală „Mircea” a avut o componentă principală – cea de instrucție a cadeților, practica obișnuită la bordul navei – dar și o componentă spirituală atât prin prezența Înaltpreasfinției Voastre și a clericilor care v-au însoțit, la bord cât și prin prisma locurilor pe care le-am vizitat. Am văzut clericii explicându-le cadeților mult din istoria locurilor pe care le-am vizitat. Pot acești clerici să-i sprijine pe cadeți în perspectiva morală pe care o vor avea aceștia?**

– Cred că orice instrucție în orice domeniu pentru a fi cât mai eficientă, nu se poate opri strict asupra domeniului limitat de competență al acelei instrucții. Astfel, instrucția desfășu-

Înaltpreasfințitul Părinte Teofan alături de delegația română la Sfântul Munte Athos

rându-se în conformitate cu reglementările militare, ea a fost îmbogățită prin vizitarea unor locuri speciale, întâlnirea cu oameni cu totul speciali, cum a fost întâlnirea cu călugării din Sfântul Munte Athos. Am acest sentiment că militarii, cadeții, se întorc acasă bucuroși că au avut contactul cu marea, că au descoperit tainele corabiei nu doar din cursuri ci pe viu, în vreme de zi sau de noapte, în mare liniștită sau agitată; dar contactul cu cetatea cea mare a Constantinopolului, cu locurile atât de legate de Cetatea Sfântă a Sucevei sau de cetatea cea mare a Târgoviștei, contactul cu sfintele moaște de la Sfântul Munte Athos, contactul cu venerabile personalități ale vieții monahale, de la Schitul Prodromu, de la Mănăstirea Vatopedi, de la Mănăstirea Simonos Petra, cu toate urmele lăsate de generoșii voievozi români care au ajutat ca nimeni alții aceste locuri în vreme de băjenie, toate aceste experiențe cred că dau instrucției militare și o altă perspectivă, îi conving pe tineri și prin alte elemente decât cele specifice instrucției strict militare, asupra utilității drumului pe care s-au înscris în viață. Poate vor încerca în călătoriile lor să sesizeze cât mai mult legăturile pe care acele locuri le-au avut cu țara, să beneficieze de pătrunderea în duhul celor care au călătorit dintre români prin aceste locuri și prin aceasta să fie militari în adevăratul sens al cuvântului, adică profesioniști mânători cu istețime și pricepere a instrumentelor militare, dar în același timp cunoscători a legăturilor dintre Țările Române și locurile diferite din lume și chiar și acele locuri care nu au o legătură directă cu țara sunt încărcate de istorie și învățămintele istoriei pot să-i sprijine pentru a cunoaște cât mai bine și mai adânc ceea ce au de făcut în cariera militară, dar și în viața de familie, de cetățeni obișnuiți ai țării.

– **În așezările monahale pe care am avut ocazia să le vizităm pe Muntele Athos, am observat o anumită rigoare a monahilor, comparabilă poate cu rigoarea din viața militară. Poate exista o paralelă între cele două vieți?**

– Cred că există ceva asemănări, cum există și distincții sau deosebiri. Călugărul este încadrat într-o anumită rânduială; asemenea și militarul. Militarul are o ținută specifică; la fel și vestimentația călugărului este una deosebită. Militarul este supus unor condiții mai dure de viață decât omul obișnuit. Călugărul are o asprime a vieții, are o anumită asceză în interiorul căreia își duce viața. Așadar, putem găsi câteva asemănări, există însă și deosebiri. Călugărul este dedicat pentru întreaga viață căii pe care a ales-o. Militarul poate la un moment dat, fără să se socoată pe sine trădător de menire să-și aleagă și o altă cale. Călugărul este chemat să viețuiască în rigoarea și frumusețea vieții monahale, 7 zile din 7, 4 săptămâni pe lună, așadar de-a lungul întregii sale vieți, pe când militarul are viața sa de familie, poate pentru o clipă să se dezbrace de haina militară și să viețuiască ca un om obișnuit. Militarul este dedicat unei activități umane uneori chiar războinice, pe când călugărul, deși are și el războiul său împotriva forțelor întunericului el este destinat să-l slujească pe Hristos Domnul.

– **Putem spune că s-a creat o relație specială între Mitropolia Moldovei și Forțele Navale?**

– Există o relație specială între Biserica Ortodoxă și Armată, datorită tradițiilor, datorită unor asemănări, datorită sistemului ierarhic, datorită afinității pe care o simt preoții în compania militarilor și nădăjduiesc că și militarii în compania

preoților. Desigur în același timp, pot spune că având această posibilitate de cunoaștere pe viu a unei nave, a unor militari ostentori în Forțele Navale Române, pot spune că s-a creat o legătură sufletească personală între mine și cei cu care am călătorit în aceste zile sau între colaboratorii de la Sfânta Mitropolie, cu cei cu care ei aici pe vas au legat prietenii după momentele îndelungate și numeroase de împreună viețuire, de convorbiri, întrebări, răspunsuri, nedumeriri, aprecieri, rezerve etc. Această experiență mă bucură că mi-a dat posibilitatea să cunosc oameni minunați, să le sesizez determinarea, hotărârea de a face față cu competență și cu implicare personală, sarcinilor de serviciu. Acest lucru este și pentru mine un semn de nădejde că sunt, încă, în țară resurse, locuri, entități, persoane puternice, hotărâte, care dau un anumit impuls normalității și pe care și în care cei din jurul lor și națiunea, în genere, se pot cu mila Domnului, sprijini.

Nava-școală „Mircea” în radă (Foto: Andrei Vlădăreanu)

– **Când va fi reluată o asemenea experiență, la bordul unei nave?**

– Cine știe când, sub ce formă și în ce situație ea poate fi reluată pentru că astfel de experiențe sunt necesare și pentru un slujitor al bisericii care are în comunitatea sa și militari de toate genurile și atunci, raportându-se la aceștia nu doar din calitatea sa de slujitor al bisericii ci și din cea de participant la viața lor pentru câteva zile, poate să le înțeleagă mai bine viața, bucuriile, ispitele, încercările și să se raporteze la acestea cu ceva mai multă experiență.

(Interviul a fost realizat la bordul navei-școală „Mircea”, cu ocazia marșului anual de instruire practică din perioada 19 iulie-3 august 2013, cu escale în porturile Tuzla din Turcia și Salonic din Grecia; de asemenea, nava a staționat la ancoră în golful Mănăstirii Vatoped de pe Muntele Athos.)

INTERVIEW WITH HOLY FATHER TEOFAN, ARCHBISHOP OF IAȘI AND METROPOLITAN BISHOP OF MOLDAVIA AND BUCOVINA

The interview with Holy Father Teofan was realized on board of training ship “Mircea” with the occasion of the annual march of practical training that took place between July 19 and August 3, 2013. The ship stopped in the harbors Tuzla from Turkey and Salonic from Greece. The ship also anchored in Vatoped Monastery bay. The monastery is placed on Mountain Athos.

Keywords: training ship “Mircea”, Athos, navy, sea, belief

NOTĂ